83172 ـ غۇسلىنىڭ سۇپەتلىرى توغرىسىدا

سۇئال

مەن ھەيزدىن مۇنداق يۇيۇنمەن:

1-دىلىم بىلەن پاك بولۇشنى نىيەت قىلىمەن، تىلىم بىلەن سۆزلىمەيمەن.

2-مۇنچىنىڭ ئاستىدا تۇرۇپ پۈتۈن بەدىنىمگە سۇ چۈشۈرۈش بىلەن باشلايمەن.

3-پۈتۈن بەدىنىمنى ۋە ئەۋرىتىمنى چاچ سوپۇنى ۋە قاتتىق سوپۇن بىلەن يۇيمەن.

4-چېچىمنىڭ ھەممىسىنى چاچ يۇيۇش سۇيۇقلۇقى بىلەن يۇيمەن.

5-پۈتۈن بەدىنىمدىن چاچ يۇيۇش سۇيۇقلۇقى ۋە سوپۇننىڭ مەغزىپلىرىنى كەتكۈزۈپ بولغاندىن كېيىن ئوڭ تەرىپىمگە ئۈچ قېتىم ۋە سول تەرىپىمگە ئۈچ قېتىم سۇ قۇيمەن.

6-ئاندىن كېچىك تاھارەت ئالىمەن.

مەن كېيىن ئۆزۈمنىڭ توغرا شەكىلدە يۇيۇنمىغانلىقىمنى بىلدىم، مېنىڭ ئۈزۈن يىللاردىن بېرى بۇ شەكىلدە يۇيۇنغانلىقىمنىڭ توغرا بولغان ياكى بولمىغانلىقىنى چۈشەندۈرۈپ قويۇشۇڭلارنى سورايمەن؟، ئەگەر توغرا بولماي خاتا بولغان بولسا، ئۇزۇن يىللاردىن بېرى قىلىپ كېلىۋاتقان بۇ خاتالىقنى قانداق ھەل قىلىشنىڭ يولىنى بايان قىلىپ بېرىشىڭلارنى سورايمەن؟.

ئۇزۇن ۋاقىتتىن بېرى مېنىڭ ئوقۇغان نامىزىم ۋە تۇتقان روزام قوبۇل بولامدۇ؟، ئەگەر قوبۇل بولمىغان بولسا بۇنى قانداق قىلىشىم كېرەك بولىدۇ؟.

شۇنداقلا، ھەيز ۋە جۇنابەتتىن يۇيۇنۇشنىڭ توغرا شەكلىنى چۈشەندۈرۈپ قويۇشۇڭلارنى سورايمەن؟.

ئىخچام جاۋاپ

يۇيۇنۇش كۇپايە قىلىدىغان ۋە كامىل يۇيۇنۇشتىن ئىبارەت ئىككى تۈرلۈك بولىدۇ. كۇپايە قىلىدىغان يۇيۇنۇشتا، ئىنسان پاك بولۇشنى نىيەت قىلىدۇ، ئېغىزىنى ۋە بۇرنىنى چايقاش بىلەن پۈتۈن بەدىنىنى يۇيىدۇ. كامىل يۇيۇنۇش بولسا، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام يۇينغانغا ئوخشاش يۇيۇنۇش بولۇپ، جۇنابەتتىن يۇيۇنۇشنى مەقسەت قىلغاندا، ئالدى بىلەن ئىككى ئالقىنىنى يۇيىدۇ، ئاندىن ئەۋرىتىنى ۋە ئۇنىڭ ئەتراپىغا جۇنابەتتىن يۇقۇپ قالغان نەرسىلەرنى يۇيىدۇ، ئاندىن نامازغا تاھارەت

ئالغاندەك كامىل تاھارەت ئالىدۇ، ئاندىن بېشىنى ئۆچ قېتىم يۇيىدۇ، ئاندىن پۇتۇن بەدىنىنى يۇيىدۇ، يۇيۇنۇشىنىڭ ھەممە سۈننەتلىرىنى ئادا قىلىدۇ.

ئەگەر سىز ئۆتكەن ۋاقىتلاردا يۇيۇنۇشتىن ئىلگىرى ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇشنىڭ ھۆكمىنى بىلمەسلىكتىن ئۇنى قىلمىغان بولسىڭىز ياكى يۇيۇنۇشتىن ئىلگىرى ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇش ۋاجىپ بولمايدۇ دېگەن قاراشقا تايانغان بولسىڭىز، سىزنىڭ يۇيۇنغىنىڭىز توغرا بولىدۇ ۋە مۇشۇ يۇيۇنۇشقا ئاساسەن ئادا قىلغان ناماز-روزىلىرىڭىزمۇ توغرا بوپتۇ. سىزنىڭ ئۇ ناماز-روزىلارنى قايتىدىن ئادا قىلىش كېرەك بولمايدۇ، چۈنكى ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇش مەسىلىسى توغرىسىدا ئالىملارنىڭ كۆچلۈك ئىختىلاپى بار.

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ رەببى بولغان ئاللاھقا خاستۇر، پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئائىلە تاۋابىئاتلىرىغا، ساھابىلىرىغا ۋە قىيامەتكىچە ئۇلارغا ئەگەشكەن كىشىلەرگە ئاللاھنىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

بىرىنچى: كۇپايە قىلىدىغان يۇيۇنۇش ۋە كامىل يۇيۇنۇش.

يۇقىرىدا بايان قىلىنغان بويۇنچە يۇيۇنسىڭىز ئاللاھقا ھەمدىلەر بولسۇن كۇپايە قىلىدىغان توغرا يۇيۇنۇش بولىدۇ، لېكىن سىز يۇيۇنۇشىنىڭ بەزى سۈننەتلىرىنى ئادا قىلماپسىز بۇ سىزنىڭ يۇيۇنۇشىڭىزنىڭ توغرا بولۇشىغا تەسىر قىلمايدۇ.

بۇنىڭ بايانى: يۇيۇنۇش ئىككى تۈرلۈك بولۇپ: كۇپايە قىلغۇچى ۋە كامىل يۇيۇنۇش.

ئەمما كۇپايە قىلغۇچى بولسا بۇنىڭدا ئىنسان يۇيۇنۇشىنىڭ ۋاجىپلىرىنى ئادا قىلىش بىلەن كۇپايە قىلىدۇ. سۈننەت ۋە مۇستەھەپلىرىدىن بىرنى قىلمايدۇ، پاك بولۇشنى نىيەت قىلىدۇ، ئاندىن قايسى ئۇسۇلدا بولسۇن ئېغىز-بۇرۇننى چايقاش بىلەن پۇتۇن بەدىنىگە سۇ قۇيىدۇ، مۇنچىنىڭ ئاستىدا تۇرسۇن ياكى دېڭىزغا چۈشسۇن ياكى كۆلگە چۈشسۇن ئۇنىڭ ھەممىسىدە ئوخشاش.

ئەمما كامىل يۇيۇنۇش دېگەن: يۇيۇنۇشىنىڭ پەرز، ۋاجىپ، سۈننەت ۋە مۇستەھەپلىرىنى تولۇق ئادا قىلىپ خۇددى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام يۇيۇنغاندەك يۇيۇنۇشتىن ئىبارەتتۇر.

كۇپايە قىلىدىغان ۋە كامىل بولغان يۇيۇنۇشىنىڭ سۈپەتلىرى.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھدىن يۇيۇنۇشىنىڭ سۈپىتىدىن سورالغاندا، شەيخ يۇيۇنۇش ئىككى يولغا ئاساسەن بولىدۇ دەپ مۇنداق دېگەن:

بىرىنچى يول: ژاجىپلىق سۇپىتى، ئۇ: پۈتۈن بەدىنىگە سۇ قۇيۇش بولۇپ، ئىغىز-بۇرۇننى چايقاشمۇ بۇنىڭ ئىچىدە بولىدۇ، پۈتۈن بەدىنىگە قايسى يول بىلەن سۇ قۇيسا ئۇ كىشىدىن چوڭ تاھارەتسىزلىك كۆتۈرىلىدۇ. ئۇ كىشىنىڭ پاكلىقى تامام بولىدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: ﴿وَإِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا﴾ تەرجىمىسى: «ئەگەر جۇنۇپ بولساڭلار پاكلىنىڭلار (يەنى غۇسۇل قىلىڭلار)» [سۈرە مائىدە 6-ئايەت].

ئىككىنچى يول: كامىل يۇيۇنۇشىنىڭ سۇپىتى: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام يۇيۇنغاندەك يۇيۇنۇش بولۇپ، جۇنابەتتىن يۇيۇنۇشنى مەقسەت قىلغاندا، ئىككى ئالقىنىنى يۇيىدۇ، ئاندىن ئەۋرىتىنى ۋە ئەۋرەتنىڭ ئەتراپىدىكى جۇنابەتتىن يۇققان نەرسىلەرنى يۇيىدۇ، ئاندىن نامازغا تاھارەت ئالغاندەك كامىل تاھارەت ئالىدۇ، ئاندىن بېشىنى ئۈچ قېتىم يۇيىدۇ، ئاندىن پۈتۈن بەدىنىنى يۇيىدۇ. مانا بۇ كامىل يۇيۇنۇشىنىڭ سۇپىتىدۇر". ["ئىسلام ئاساسلىرى پەتىۋاسى" 248-بەت].

ئىككىنچى: جۇنابەتتىن يۇيۇنۇش بىلەن ھەيزدىن پاك بولغاندا يۇيۇنۇشنىڭ ئارىسىدا ھېچ پەرق يوق، لېكىن ھەيزدىن پاك بولۇپ يۇيۇنغاندا چېچىنى جۇنابەتتىن يۇيۇنغاندىنمۇ بەكرەك ئۇۋلاپ يۇيۇش كېرەك. شۇنداقلا، ئايالنىڭ ھەيز كەلگەن ئورۇنغا ئۇ يەردىمۇ بەزى پۇراقلارنى يوق قىلىش ئۈچۈن خۇشبۇي نەرسىلەرنى ئىشلىتىشى مۇستەھەپ بولىدۇ.

ئائىشە رەزىيەللاھۇئەنھادىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، ئەسما رەزىيەللاھۇ ئەنھا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن ھەيزدىن پاك بولغاندا يۇيۇنۇش توغرىسىدا سورىغاندا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: «سىلەرنىڭ بىرىڭلار سۇنى ۋە خۇشپۇراقلىق نەرسىنى ئىلىپ گۈزەل شەكىلدە پاكىزلانسۇن، ئاندىن چېچىغا سۇ قۇيسۇن، سۇ بېشىنىڭ تېگىگە يەتكەنگە قەدەر چېچىنى قاتتىق ئۇلسۇن، ئاندىن سۇ قۇيسۇن، ئاندىن خۇشپۇراق سۈركەلگەن پاختىدەك نەرسىنى ئىلىپ ھەيز ئورنىنى پاكىزلسۇن دېدى، ئەسما: ئۇنى قانداق پاكىزلايدۇ؟ دېگەن ئىدى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: سۇنھابەللا! ئۇ يەرنى پاكىزلسۇن دېدى، ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا دەيدۇ: قانىنىڭ ئىزلىرىنى پاكىز سۈرۈپ تازىلاشنى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام تۆۋەن ئاۋازدا دېگەنلىكى ئۈچۈن ئەسما ئاڭلىيالمىغان بولشى مۇمكىن، ئەسما يەنە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن جۇنابەتتىن يۇيۇنۇش توغرىسىدا سورىغان ئىدى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام: سۇنى قۇيۇپ گۈزەل شەكىلدە پاكىز بولسىز، ئاندىن بېشىڭىزغا سۇ قۇيسىز، سۇ بېشىڭىزنىڭ تېگىگە يەتكۈچە چاچلىرىڭىزنى ئۇلايسىز، ئاندىن پۈتۈن بەدىنىڭىزگە سۇ قۇيسىز دېدى». ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا مۇنداق دەيدۇ: ئەنسارىيلارنىڭ ئايالى نېمە دېگەن ياخشى ئايالار!، ئۇلارنى ھايا قىلىش دىننى ئۆگىنىشتىن چەكلەپ قويمايتتى. [مۇسلىم رىۋايىتى332-ھەدىس].

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام چاچنى بەك ئۇلارش ۋە خۇشبۇي نەرسىلەرنى ئىشلىتىشنى بايان قىلىش بىلەن ھەيز بىلەن جۇنابەتتىن يۇيۇنۇشنىڭ ئارىسىنى ئايرىدى.

ئۇچىنچى: تاھارەت ئالغاندا ۋە يۇيۇنغاندا بىسمىللاھ دېيىشنىڭ ھۆكمى.

كۆپچىلىك پىقھى ئالىملىرىنىڭ قارىشىغا كۆرە، تاھارەت ئالغاندا ۋە يۇيۇنغاندا بىسمىللاھ دېيىش مۇستەھەپ بولىدۇ، ھەنبەلى ئالىملىرى ۋاجىپ دېگەن.

ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "بىسمىللاھ دېيىش مەزھەپكە كۆرە تاھارەتكە ئوخشاش ۋاجىپ بولىدۇ، ئۇ توغرىدا دەلىل يوق، لېكىن ئۇلار: بىسمىللاھ دېيىش تاھارەتتە ۋاجىپ بولىدىكەن، غۇسلدا ئەلۋەتتە ۋاجىپ بولىدۇ، چۈنكى غۇسۇل قىلىش دېگەن چوڭ تاھارەتتۇر دەپ قارايدۇ".

توغرىسى: "بىسمىللاھ دېيىش تاھارەتتىمۇ ۋە غۇسلدىمۇ ۋاجىپ ئەمەس". ["شەرھىل مۇمتىئ"].

تۆتىنچى: يۇيۇنۇشتىن ئىلگىرى ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇشنىڭ ھۆكمى.

يۇيۇنۇشتىن ئىلگىرى چوقۇم ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇش كېرەك. بۇ ھەنەفى ۋە ھەنبەلى مەزھەپ ئالىملىرىنىڭ قارىشى.

ئىمام نەۋەۋي رەھىمەھۇللاھ بۇ مەسىلىدىكى ئىختىلاپنى بايان قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: "مەزھەپ ئالىملىرى يۇيۇنۇشتىن ئىلگىرى ئېغىزنى ۋە بۇرۇننى چايقاش مەسىلىدە تۆت تۈرلۈك قاراشتا:

بىرىنچى: ئېغىزنى ۋە بۇرۇننى چايقاش تاھارەتتە ۋە غۇسلدا سۈننەتتۇر، بۇ بىزنىڭ شافىئى مەزھىپىنىڭ قارىشىدۇر.

ئىككىنچى: ئېغىزنى ۋە بۇرۇننى چايقاش تاھارەتتە ۋە غۇسلدا ئۇ ئىككىسىنىڭ سەھىھ بولىشى ئۈچۈن شەرتتۇر. بۇ ئىمام ئەھمەدتىن بولغان مەشھۇر قاراش.

ئۈچىنچى: ئېغىزنى ۋە بۇرۇننى چايقاش غۇسلدا ۋاجىپ ئەمما تاھارەتتە ۋاجىپ ئەمەس. بۇ ئەبۇ ھەنىپە ۋە ئۇنىڭ يارەنلىرىنىڭ قارىشىدۇر.

تۆتىنچى: بۇرۇننى چايقاش تاھارەتتە ۋە غۇسلدا ۋاجىپتۇر، ئېغىزنى چايقاش ۋاجىپ ئەمەس. ئىمام ئەھمەدتىن شۇنداق بىر رىۋايەت كەلگەن، ئىبنى مۇنزىر: مەنمۇ شۇنداق دەيمەن دېگەن. ["ئەل مەجمۇئ" 1-توم 400-بەت].

بۇنىڭدىكى كۈچلۈك قاراش ئىككىنچى قاراشتۇر، ئۇ بولسىمۇ ئېغىزنى ۋە بۇرۇننى چايقاش تاھارەتتە ۋە غۇسلدا ۋاجىپ بولىدۇ ۋە ئۇ ئىككىسىنىڭ توغرا بولىشى ئۈچۈن شەرتتۇر دېگەن قاراشتۇر.

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "بەزى ئالىملار مۇنداق دېگەن: خۇددى تاھارەتتە ئېغىزنى ۋە بۇرۇننى چايقاش ۋاجىپ بولغاندەك، غۇسلدىمۇ ۋاجىپ بولىدۇ".

بەزلەر ئېغىزىنى ۋە بۇرنىنى چايقىسىمۇ تاھارەت ۋە غۇسلى توغرا بولىدۇ دەيدۇ.

توغرىسى بىرىنچى قاراشتۇر، چۈنكى ئاللاھ تائالا ئايەتتە پاكىز بولۇڭلار دېدى، پاكىزلىق بەدەننىڭ ھەممە يېرىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، ئېغىز ۋە بۇرۇنمۇ پاكىزلاش ۋاجىپ بولغان بەدەننىڭ جۈملىسىدىندۇر، ئېغىزىنى ۋە بۇرنىنى چايقاش ئاللاھ تائالانىڭ يۈزۈڭلارنى يۇيۇڭلار دېگەن ئايىتىگە داخىل بولغانلىقى ئۈچۈن پەيغەمبەرئەلەيھىسسالاممۇ تاھارەتتە ئېغىزىنى ۋە بۇرنىنى چايقاشقا بۇيرىغان.

ئېغىزىنى ۋە بۇرنىنى چايقاش غۇسلىدا يۈزنىڭ دائىرىسىگە كىرىدىكەن، ئۇنى تاھارەتتە پاكىزلاش ۋاجىپ بولىدىكەن، ئەلۋەتتە غۇسلىدىمۇ پاكىزلاش ۋاجىپ بولىدۇ، چۈنكى غۇسلىدا پاكىزلاش تەكتىلەنگەن. ["شەرھىل مۇمتىئ"].

بەشىنچى: يۇيۇنۇشتىن ئىلگىرى ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇشنىڭ ھۆكمىنى بىلمىگەن كىشىنىڭ ھۆكمى.

سىز ئۆتكەن ۋاقىتلاردا يۇيۇنۇشتىن ئىلگىرى ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇشنىڭ ھۆكمىنى بىلمەي ياكى ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇش ۋاجىپ بولمايدۇ دېگەن كىشىنىڭ سۆزىگە تايىنىپ يۇيۇنۇشتىن ئىلگىرى ئېغىز-بۇرۇنىڭىزنى يۇمىغان بولسىڭىز، سىزنىڭ يۇيۇنغىنىڭىز توغرا بولىدۇ ۋە مۇشۇ يۇيۇنۇشقا ئاساسەن ئادا قىلغان نامىز-روزىلىرىڭىزمۇ توغرىدۇر. سىزگە ئۇ نامىز-روزىلارنى قايتىدىن ئادا قىلىش كېرەك بولمايدۇ. چۈنكى يۇقىرىدا بايان قىلىنغاندەك، ئېغىز-بۇرۇننى يۇيۇش توغرىسىدا ئالىملارنىڭ قارىشىدا كۆچلۈك ئىختىلاپلار بار.

ئاللاھ تائالا ھەممەيلەننى ئۆزى ياخشى كۆرىدىغان ۋە رازى بولىدىغان ئىشلارغا مۇۋەپپەق قىلسۇن.

ھەممىدىن توغرىنى ئاللاھ تائالا ياخشى بىلگۈچىدۇر.